

årets nysgjerrigper

Årets nysgjerrigper 2009

Prosjektittel: Kan vi lage vår egen jord?

Klasse: 1. klasse

Skole: Hillestad skole (Holmestrand, Vestfold)

Antall deltagere (elever): 17

Dato: 19.04.2009

NÅR KLASSEN STARTET PÅ SKOLEN I FJOR HØST, STARTET VI MED KILDESORTERING OG GJENVINNING SOM TEMA I NATURFAGTIMENE. DETTE VISTE SEG Å VÆRE ET VANSKELIG EMNE Å FORSTÅ. SPESIELT AT TING VAR LAGET AV FORSKJELLIGE MATERIALER OG MÅTTE SORTERES OG HÅNDTERES ULIKT. VI SÅ DERFOR EN GAMMEL FILM OM GJENVINNING AV GLASS, DER HELE PROSESSEN BLIR TYDELIG VIST OG HVORDAN ANDRE MATERIALER BLE FORKASTET I PROSESSEN.

UKA ETTER HADDE JEG MED MEG ET BILDE FRA FORSKERFABRIKKENS SIDER MED FLASKER MED SØPPEL SOM SKULLE BLI TIL JORD HVIS MAN VENTET LENGE NOK. SAMTALEN DREIDE SEG OM HVA VI KUNNE HATT OPPI FLASKENE FOR AT DET SKULLE KUNNE BLI JORD. ELEVENE VILLE GJERNE AT VI SKULLE PRØVE Å GJØRE DET MED VÅR EGEN MATSØPPEL. VI BLE ENIGE OM AT VI SKULLE SKRIVE LOGG OG GJETTE HVOR LANG TID DET EGENTLIG KOM TIL Å TA.

ETTER NOEN UKER SA JØRGEN T AT VI ER JO SOM ORDENTLIGE FORSKERE. SÅ KOM HAN PÅ AT BROREN HANS, SOM GÅR I SJUENDE KLASSE, HADDE FORSKET PÅ MYE RART OG DET HET NYSGJERRIGPER. PLUTSELIG VILLE ALLE VÆRE NYSGJERRIGPERER OG VI BLE ENIGE OM AT DETTE SKULLE VÆRE KLASSENS EGET NYSGJERRIGPERPROSJEKT.

DET ER ELEVENE SOM HAR SAGT DET SOM STÅR I RAPPORTEN. VI VOKSNE HAR VÆRT SEKRETÆRER OG STILT SPØRSMÅL UNDERVEIS SOM DE HAR SATT ORD PÅ. NOEN GANGER HAR VI PYNTET PÅ DET TIL HELE SETNINGER.

NOEN AV IDEENE TIL UTTESTING HAR NOK KOMMET ETTER AT VI HADDE FORSKERUKE PÅ SKOLEN. BLANT ANNET DA VI SKULLE ÅPNE FLASKENE OG TA UT INNHOLDET, SYNES ET PAR AV ELEVENE AT DET VAR VIKTIG AT VI SJEKKET PH VERDIEN OG AT VI MÅTTE BRUKE PIPETTER. DETTE HADDE JEG IKKE TENKT NOE VIDERE PÅ, MEN FANT FREM UTSTYRET FRA FORSKERUKA. SENERE I PROSESSEN VISTE DET SEG AT DE KUNNE BRUKE DE RESULTATENE TIL Å SAMMENLIGNE SIN JORD MED DEN PÅ SØPLEDEPONIET.

KLASSEN ER STOLTE AV ARBEIDET SITT OG BLE VELDIG FORNØYDE NÅR DE SÅ AT DE HADDE SAGT SÅ MYE SMART AT DET FYLTE HELE DENNE RAPPORTEN.

Ansvarlig veileder:
Heidi Antell Haugen

Assisterende veileder:
Inger Deildokk

Deltagere:

Nadja S., Anders F., Tomas S., Dennis E., Iris K., Preben S., Tobias S., Maria T., Mathias K., Jørgen T., Jørgen T., Frida A., Kristina K., Alida A., Karoline S., Mina B., Maiken M.

Dette lurer jeg på

KAN VI LAGE JORD I FLASKER I VINDUSKARMEN VÅR?

Hvorfor er det slik

HYPOTESE 1.
HYPOTESE 2.
HYPOTESE 3.

Legg en plan

VI MÅ LAGE FLASKEKOMPOSTER.
VI MÅ LÆRE MER OM HVA SOM BLIR TIL JORD:
VI SØKER NYSGJERRIGPERFONDET OM PENGER.
VI VIL SE HVORDAN PROFFE FOLK LAGER JORD PÅ ORDENTLIG:

Ut å hente opplysninger

KOMPOSTFLASKENE BLIR TIL:
LOGG FRA HVER UKE:
DETTE HAR VI FUNNET UT PÅ INTERNETT OG I BØKER:
VÅRT BESØK PÅ SØPLEDYNGA:

Dette har jeg funnet ut

HER ER RESULTATENE VÅRE:
HYPOTESE 1.
HYPOTESE 2.
HYPOTESE 3.
ENDELIG KONKLUSJON:
NYE HYPOTESER:
OM Å VÆRE NYSGJERRIGPER:

Fortell til andre

VI SKAL GI RAPPORTEN VÅR TIL:

Dette lurer jeg på

DA VI NESTEN AKKURAT HADDE BEGYNT I 1. KLASSE LÆRTE VI OM Å SORTERE SØPPEL. HEIDI HADDE MANGE FORSKJELLIGE SØPPEL-TING MED SEG, OG VI LÆRTE OM HVA VI SKULLE PUTTE I DE FORSKJELLIGE BØTTENE. VI LÆRTE OGSÅ HVORFOR. I EN NATURFAGTIME HADDE HEIDI MED SEG ET BILDE AV EN FLASKE MED MATSØPPEL I SOM SKULLE BLI TIL JORD. VI TRODDE AT DET BARE KUNNE BLI JORD NEDERST I HAGEN I KOMPOSTEN DER ELLER PÅ SØPLEDYNGA.DERFOR TRODDE VI AT DE HADDE PUTTET NOE ANNET OPPI FLASKA FRA FORSKERFABRIKKEN. DETTE VILLE VI SJEKKE NÆRMERE SELV MED VÅR EGEN MATSØPPEL. VI BESTEMTE OSS DERFOR Å FINNE UT DETTE:

KAN VI LAGE JORD I FLASKER I VINDUSKARMEN VÅR?

Hvorfor er det slik

HYPOTESE 1.

MATSØPLA VÅR BLIR TIL JORD AV SEG SELV FORDI DEN RÅTNER.

DETTE TROR VI FORDI VI SKAL VENDE LENGE OG VI HADDE EPLER OG SÅNN OPPI.

HYPOTESE 2.

MATSØPLA VÅR BLIR TIL JORD HVIS VI PUTTER DEN SAMMEN MED JORD OG GRESS OG BLADER SOM ER UTE OM HØSTEN.

DETTE TROR VI FORDI NÅR VI LEKER UTE OG PUTTER ALT I EN BØTTE MED VANN OG JORD OG LAGER SØLESUPPE, DA BLR ALT BARE "JORD" ETTERPÅ.

HYPOTESE 3.

DET BLIR JORD AV MATSØPLA HVIS VI VENTER LENGE OG SÅ LEGGER SNØ OVER SOM TINER.

DETTE TROR VI FORDI VI HAR SETT PÅ BLADER I SKOGEN OM HØSTEN. DE FALLER NED FRA TREET OG SÅ LIGGER DE PÅ BAKKEN. SÅ KOMMER SNØEN OVER OG NÅR SNØEN TINER SÅ ER DE BORTE.

Legg en plan for undersøkelsen

VI MÅ LAGE FLASKEKOMPOSTER.

FOR Å LAGE FLASKEKOMPOSTER TRENGER VI TO STORE FLASKER, ALL MATSØPLA VÅR FRA EN TORSDAG. KNIV OG EN VOKSEN TIL Å BRUKE KNIVEN. SÅ TRENGER VI TAPE TIL Å TAPE IGJEN NÅR VI HAR PUTTET ALT OPPI. HVIS VI HAR FOR LITE MATSØPPEL I 1.KLASSE, KAN VI HENTE HOS FADDERKLASSEN VÅR 5 KLASSE HVIS DE HAR NOE.

DETTE ER DET VI MÅ GJØRE ALLER FØRST. HVIS IKKE HAR VI IKKE NOE Å LURE PÅ HELLER.

VI MÅ LÆRE MER OM HVA SOM BLIR TIL JORD:

FOR Å FINNE UT AV DET MÅ VI VÆRE MED HEIDI I DATAKROKEN. DER MÅ VI LÆRE Å SØKE PÅ INTERNETT OG SE OM VI KAN FINNE UT OM NOEN ANDRE SOM HAR GJORT DET SAMME SOM OSS OG HVA DE HAR FUNNET UT. VI MÅ SE PÅ OM VI KAN FINNE EN OPPSKRIFT SOM ER LUR. VI VET IKKE HELT HVORDAN VI SKAL FÅ LEST DET SOM STÅR DER, FOR DET ER BARE JØRGEN T, MARIA OG MATHIAS SOM KAN LESE NESTEN, SELV OM VI ANDRE SNART KAN. DET BLIR NOK MYE LESING PÅ HEIDI OG DE TRE DENNE DAGEN.

HEIDI SKAL HA MED ET HEFTE PÅ SKOLEN SOM VI SKAL SE PÅ. HUN SIER DET HANDLER OM FORSKJELLIGE MÅTER Å LAGE KOMPOST PÅ. MEN IKKE HVORDAN VI KAN GJØRE DET I FLASKE. VI SKAL SE OM VI KAN FÅ LURE IDEER LIKEVEL.

VI SØKER NYSGJERRIGPERFONDET OM PENGER.

VÅR SKOLE LIGGER SÅNN LITT LANGT UNNA ALT. FOR AT VI SKAL KOMME NOE STED MÅ VI TA BUSS ELLER LÆRERNE OG FORELDRENE VÅRE MÅ KJØRE OSS. DET GJORDE INGER OG NOEN MAMMAER NÅR VI SKULLE SE HVOR ALLE BODDE. SKOLEN VÅR HAR IKKE MANGE PENGER TIL Å DRA STEDER FOR, SÅ DERFOR MÅ VI NESTEN ALLTID VÆRE PÅ SKOLEN.

FOR Å FINNE UT MER OM JORD OG SØPPEL TRENGER VI Å REISE OPP TIL DYNGA FOR Å SE. VI VIL SØKE NYSGJERRIGPERFONDET OM PENGER TIL BUSSEN, FOR DET SA HEIDI AT VI KUNNE.

VIKTIGE GRUNNER FOR Å SØKE:

DENNIS: VI BØR FÅ PENGER TIL BUSS FOR DA SLIPPER VI Å HA MED LOMMEBOK PÅ SKOLEN.

KRISTINA: DA TRENGER VI IKKE Å BRUKE OPP SKOLEPENGENE.

JØRGEN T.: VI TRENGER Å SE HVA SOM BLIR TIL JORD PÅ DYNGA.

MAIKEN: FOR AT VI SKAL FÅ SE DER OG IKKE BARE LURE PÅ SÅ MYE.

ETTER AT VI HADDE TENKT MYE, SKREV HEIDI SØKNADEN VÅR PÅ DATAMASKINEN FOR OSS OG INGER MÅTTE HJELPE OSS MED REGNINGEN AV STORE TALL:

SØKNAD TIL NYSGJERRIGPERPERFONDET.

VI I 1. KLASSE PÅ HILLESTAD SKOLE FORSKER PÅ Å LAGE JORD. VI HAR TATT OPPI MASSE TING PÅ FLASKER I KLASSEROMMET OG NÅ VENTER VI PÅ AT DET SKAL BLI JORD.

KAN VI VÆRE SÅ SNILL Å FÅ PENGER TIL BUSS TIL SØPLEDYNGA FOR Å SE OM NOE AV DET SOM ER PÅ SØPLEDYNGA HAR BLITT JORD.

BUSSEN OPP TIL DYNGA KOSTER 13 KRONER EN VEI. DA KOSTER DET 26 FOR HVER. VI ER 17 UNGER I KLASSEN. DA KOSTER DET 442 FOR OSS. VI MÅ HA MED OSS TO VOKSNE. DET KOSTER 104 KRONER FOR DEM.

VI TRENGER TIL SAMMEN 546 KRONER FOR Å KOMME DIT. DET ER DET VI SØKER OM. HILSEN 1. KLASSE PÅ HILLESTAD SKOLE I HOLMESTRAND.

VI VENTET BARE NOEN UKER OG SÅ FIKK VI SVAR OM AT VI HADDE FÅTT PENGENE. DET VAR VELDIG BRA FOR DA KUNNE VI SKRIVE BREV TIL SØPLEDYNGA OG SPØRRE OM VI KUNNE KOMME DIT.

VI VIL SE HVORDAN PROFFE FOLK LAGER JORD PÅ ORDENTLIG:

VI SENDTE BREV TIL SØPLEDYNGA SOM ER GANSKE NÆRME SKOLEN VÅR. DET SÅ SÅNN UT:

TIL DERE SOM JOBBER PÅ SØPLEDYNGA.

VI I FØRSTEKLASSE PÅ HILLESTAD SKOLE FORSKER PÅ OM VI KAN FÅ MATSØPPEL TIL Å BLI JORD I TO FLASKER. DET GÅR GANSKE BRA TROR VI. VI HAR HOLDT PÅ I FIRE MÅNEDER.

KAN VI VÆRE SÅ SNILLE Å FÅ KOMME PÅ BESØK TIL SØPLEDYNGA FOR Å SE? VI VIL MEST SE HVORDAN DERE LAGER JORD HOS DERE. MEN VI VIL GJERNE SE PÅ ANDRE TING OGSÅ.

FOR OSS HADDE DET VÆRT FINT HVIS DET PASSER MED MANDAG, TIRSDAG, ONSDAG ELLER TORSDAG MELLOM KLOKKA NI OG TOLV. DERE KAN AVTALE MED LÆREREN VÅR INGER DEILDOKK PÅ MOBILEN SOM HAR NUMMER 93 43 75 99 ELLER DEN ANDRE LÆREREN VÅR HEIDI ANTELL HAUGEN PÅ MAIL: gurann@online.no.

VI HAR FÅTT PENGER FRA NORGES FORSKNINGSRÅD TIL Å TA BUSSEN DIT SÅ VI HÅPER VELDIG AT VI KAN KOMME.

HILSEN FRA OSS I 1. KLASSE

VI FIKK SVAR FRA LARS SOM JOBBER DER. HAN SKREV EN EPOST TILBAKE TIL OSS OG SA AT VI KUNNE KOMME. DEN SÅ SÅNN UT:

Hei 1.klasse på Hillestad skole!

Takk for hyggelig brev!

Så fint at dere er engasjerte i miljøet vårt og ønsker å lære mer om hvordan vi lager jord av mat som kastes.

Det er jo, som dere sikkert vet, mange som er opptatt av hvordan vi forvalter ressursene våre(som det så fint heter). Dessuten er jo gjenvinning noe som er viktig og riktig!

Vi synes det hadde vært trivelig om dere kom på besøk til oss mandag 30. mars, så skal vi vise dere rundt på anlegget, slik at dere kan se litt på hva vi driver med.

Fint om dere kommer ca klokka 10, for da kan vi gå litt rundt ute først, og så spiser vi boller og

drikker brus etterpå.

Høres dette ut som et greit forslag, kan dere be læreren deres si fra til meg. Gjerne hvor mange dere blir også!

Ta med støvler og gode klær for det blir litt sølete her oppe, særlig hvis det regner....

Med hilsen

Lars Merakerås

Disktriktsleder

RETURA

Wilhelmsen & Sønner AS

Mob.: 98 88 79 99

Ut for å hente opplysninger

KOMPOSTFLASKENE BLIR TIL:

*DETTE ER FLASKENE
NÅR VI HADDE FÅTT
PUTTA OPPI ALL
MATSØPLA VÅR OG DET
ANDRE.*

VI DISKUTERTE EN STUND OM HVA VI TRODDE KUNNE BLI AV MATSØPPELET. ET PAR FORSLAG VAR GLASS, SYKKEL OG TRÆR. HELDIGVIS KOM INGER, OG HUN MENTE Å VITE AT DET KUNNE BLI JORD. ETTER LITT PRAT FREM OG TILBAKE, VAR ALLE NÅ SIKRE PÅ AT DETTE BLIR JORD!

VI LAGER FLASKEKOMPOST AV 2 STORE PLASTFLASKER. VI SKJÆRER AV TOPPEN OG Fyller OPPI:

VI PUTTET OPPI MINAS BRØDSKIVE OG RØDE GELEDROPSHJERTE, BANASKALL, FRIDA HENTET GRESS, KRISTINAS EPLESKROTT, EN STOR EPLEBIT, LITT APPELSINSKALL, NOEN BITER FRA EN BRØDSKIVE MED OST OG SKINKE SOM INGEN VILLE SI HVEM HADDE EID OG NOE BANANSKALL SOM LÅ DER.

JØRGEN TK GRAVDE OPP LITT JORD UTE SOM VI PUTTET OPPI OG ANDERS OG FRIDA HENTET GRESS OG MASSE BLADER FRA

HØSTTRÆR OG NOEN HVITE SOPP. DETTE GJORDE VI FORDI VI TRODDE AT DET VILLE GÅ FORTERE Å FÅ JORD HVIS VI HADDE TING FRA UTE-NATUREN OGSÅ OPPI.

ETTERPÅ TAPET VI PÅ TOPPEN IGJEN. SKRUKORKEN SATTE VI LØST PÅ ØVERST, OG SÅ SATTE VI FLASKENE I VINDUET. NÅ SKAL VI STUDERE OG FORSKE PÅ DETTE FRAMOVER.

HVOR LANG TID	HVEM TROR DET
6 DAGER	MAIKEN OG NADJA
1 UKE	JØRGEN T., KAROLINE, PREBEN, KRISTINA, MINA, FRIDA OG ANDERS
2 UKER	JØRGEN TK OG MARIA
3 UKER	MATHIAS, IRIS OG DENNIS
5 UKER	TOMAS OG ALIDA
10 UKER	TOBIAS

FØRSTE RUNDE MED GJETTING

LOGG FRA HVER UKE:

16. OKTOBER (1 UKE)

BLADENE VAR BRUNERE
BANANSKALLET VAR BRUNERE
EPLET VAR BRUNT
BLÅ-GRØNNE MUGGFLEKKER PÅ EPLENE
APPELSINSKALLET HAR BLITT HVITT AV MUGG
OSTEN HAR EN GRØNN MUGGFLEKK
HVITE "MUGG-DUSKER" AKKURAT SOM HÅR.

I DAG VET VI AT MAIKEN, NADJA, JØRGEN T., KAROLINE, PREBEN, KRISTINA, MINA, FRIDA OG ANDERS TOK FEIL I GJETTINGEN. DET ER IKKE JORD I FLASKENE.

23. OKTOBER (2 UKER)

MARIA: DET ER HÅR.
DENNIS: JORDA ER LYSEGRØNN.
MINA: SOPPEN ER BRUN.
JØRGEN TK.: BLADENE ER GRÅ OG DET ER GULT RUNDT DEM.
ANDERS: DET ER GRØNT PÅ BLADENE.
ALIDA: SOPPEN ER HVIT OG LITT GUL.
KRISTINA: HJERTET TIL MINA HAR BLITT GRØNT.
TOBIAS: DET ER MER HÅR PÅ SOPPEN NÅ.
TOMAS: SOPPEN HAR BLITT MINDRE OG DEN HAR BLITT GRÅ MED GULT OPPÅ.
MATHIAS: BANANEN HAR BLITT SVART OG GRESSET BRUNT.
NADJA: SOPPEN SER UT SOM PUPPER.
MAIKEN: SOPPEN HAR BLITT "ULLETE" OG JEG SYNES DET NESTEN ER JORD OG EPLET ER GULT.
JØRGEN: GRESSET ER BRUNT.
PREBEN: DET SOM ER JORD, LIGNER PÅ BÆSJ.
IRIS: JEG SYNES DET ER LIKT SOM FORRIGE UKE.
FRIDA: EPLET HAR EN BRUN FLEKK.

I DAG VET VI AT JØRGEN TK. OG MARIA TOK FEIL. DET ER IKKE JORD I FLASKENE.

30. OKTOBER (3 UKER)

MATHIAS: BLADET ER MER HÅRETE OG DET ER HVITE KLUMPER PÅ BLADENE.
IRIS: SOPPEN ER GUL PÅ HELE.
DENNIS: BLADET HAR FÅTT LYSEBLÅ FLEKKER OG VI KAN IKKE SE GODTERIET TIL MINA MER.

I DAG VET VI AT MATHIAS, IRIS OG DENNIS OGSÅ TOK FEIL I GJETTINGEN. DET ER IKKE JORD I FLASKENE.

6. NOVEMBER (4 UKER)

MINA: SOPPEN ER EKKEL. DEN ER MER GRØNN ENN GUL. BLADENE ER BARE BARE BRUNE.
MARIA: GRESSET ER MØRKT. DET ER NOE EKKELT PÅ INNSIDEN AV FLASKEN.
KANSKJE DET ER MUGGENT? OSTEN SER SLIMETE UT. HVIS DET ER OSTEN?

13.NOVEMBER (5 UKER)

KAROLINE: DET SER UT SOM MYE GRIS. NOE ER BRØD OG DET ER GRØNT PÅ DET.
PREBEN: JEG TROR AT APELSINSKALLET ER NESTEN BRUNT. BANANSKALLET KAN JEG IKKE SE I DAG. DET ER NOEN TING SOM ER EKKELT.

I DAG VET VI AT TOMAS OG ALIDA OGSÅ TOK FEIL I Å GJETTE, FOR DET ER IKKE JORD I FLASKENE ENNÅ.

20. NOVEMBER (6 UKER)

THOMAS: SOPPEN HAR BLITT MOST OG BRUN. BLADET HAR FÅTT HVITT PÅ SEG OG BLITT MINDRE. GRESSET HAR BLITT MØRKEGRØNT OG DET HAR KOMMET BRUNT VANN.

MINA: BLADET HAR BLITT SVART. SOPPEN HAR BLITT MOST. GRASSET MITT ER BRUNT, OG NÅ MÅ ALLE SE AT DET HAR BLITT BRUNT VANN NEDERST.

VI SYNES ALLE AT DET SER UT SOM BÆSJ OG KLOAKKVANN. DET ER ÆSJ!!!

27.NOVEMBER (7 UKER)

KRISTINA: JEG KAN IKKE SE HVOR DET HAR BLITT AV BANANSKALLET OG KJEKSEN. DET ER MYE HER SOM IKKE SYNS.

JØRGEN T.: JEG KAN IKKE SE GOTTERIET TIL MINA HER HELLER, MEN JEG TROR AT DEN SLIMETE TINGEN HER ER SKIVA MED OST OG SKINKE. DET ER MYE HVITE PRIKKER PÅ BLADENE OG SOPPEN HAR MANGE EKLE FARGER. GULT, GRØNT, HVITT OG GRÅTT OG SÅNN.

4. DESEMBER (8 UKER)

DET VAR JULEVERKSTED I DAG SÅ DA GLEMTE VI BORT FLASKENE.

11. DESEMBER (9 UKER)

ANDERS: JEG HAR VÆRT BORTE LENGE OG NÅ ER FLASKENE GANSKE KJEDELIGE Å SE PÅ. JEG SYNES NESTEN ALT ER UTEN FARGER JEG. DET ER NOEN HVITE PRIKKER HER OG NOE SLIMETE I BUNNEN. JEG KAN LETT SE AT DET ER MASSE BLADER OPPI ENNÅ. HAR DERE TATT UT NOE?

18. DESEMBER (10 UKER)

TOBIAS: DET HAR IKKE BLITT NOE JORD SYNES JEG. DET ER MEST BARE BRUNT, SVART OG SLIME. BLADENE SER UT SOM OM DET ER HØSTEN ENNÅ. JEG SER OGSÅ AT GRESSET BARE ER GANSKE MØRKT, NOE AV DET ER MØRKEGRØNT NESTEN. JEG SYNES AT DET LUKTER VOND NÅR JEG HOLDER I FLASKA. JEG BLIR NESTEN LITT KVALM.

I DAG VET VI AT TOBIAS OGSÅ TOK I FEIL I GJETTING, MEN HAR VAR NÆRMEST IALLEFALL. VI LO LITT AV TOBIAS NÅR VI SKULLE GJETTE SIDEN HAN SA SÅ MANGE UKER. MEN NÅ VET VI AT VI ALLE SKULLE HA SAGT MANGE FLERE UKER OG AT TOBIAS ER VELDIG SMART.

25. DESEMBER (11 UKER)

VI HAR FERIE

1. JANUAR (12 UKER)

VI HAR FERIE

8. JANUAR (13 UKER)

JØRGEN TK.:NÅ HAR NESTEN ALT BLITT BRUNT. JEG KAN IKKE SE HVA NOE AV DET EGENTLIG ER JEG. MEN DET ER MANGE BRUNE TING SOM LIGNER PÅ HVERANDRE.

DENNIS: KANSKJE DET ER JORD SNART SIDEN ALT BARE ER BRUNT OG EKKELT. MEN JEG SER NOE SVART HER. DET SER UT SOM BANANSKALLET FOR LENGE SIDEN. MEN DET HAR JO VÆRT BORTE LENGE, SÅ DET ER NOK NOE ANNET SOM JEG IKKE KAN SE.

ALIDA: DET ER VANN OG NOE SOM SER UT SOM JORD. OG SÅ ER DET MASSE MASSE BLADER.

VI MÅ HA EN NY GJETTING FOR Å SE OM NÅR DET BLIR JORD. DENNE GANGEN TROR VI AT VI VET BEDRE AT DET TAR TID Å LAGE JORD.

HER ER DEN NYE GJETTINGA VÅR:

UKER TIL DET BLIR JORD	HVEM SOM HAR GJETTET
3 UKER	IRIS
4 UKER	ALIDA OG KAROLINE
6 UKER	MINA OG MAIKEN
12 UKER	DENNIS
13 UKER	JØRGEN TK., MARIA OG JØRGEN T.
14 UKER	TOMAS OG FRIDA
20 UKER	PREBEN, ANDERS OG KRISTINA
30 UKER	MATHIAS
50 UKER	TOBIAS

RESULTATER FRA 2. GJETTING. ALLE ER ENIGE OM AT DENNE GJETTINGEN SKAL GJELDE FRA DENNE DAGEN. DET BETYR AT VI SKAL TELLE PÅ NYTT FRA NÅ FOR Å FINNE UT OM NOEN HAR RETT.

15. JANUAR (14 UKER)

MARIA: GRASSET ER GANSKE MØRKEBRUNT. NOEN HAR PUTTA PAPIR OPPI. DET ER

ETTER 13 UKER SER VI BARE MASSE TØRRE BLADER PÅ TOPPEN. ALT DET ANDRE ER BRUNT.

HVITT PÅ BLADENE. KANSKJE DET ER MUGG? MEN JEG ER IKKE SIKKER. ET BLAD ER SKIKKELIG EKKELT. DET ER NESTEN SOM DET ER SLIM PÅ DET.

TOBIAS: DET ER NOE VANN HER. IKKE SÅ MYE. BLADET ER BRUNT.

JØRGEN T: DET LUKTER VONDT. DENNE LUKTA HAR JEG ALDRI KJENT FØR.

22. JANUAR (15 UKER)

MATHIAS: DET SER LIKT UT SOM SIST GANG BARE AT PAPIRET SOM NOEN HAR PUTTA OPPI IKKE SER LIKT UT. DET HAR BLITT GANSKE BRUNT OG SER VELSIG VÅTT UT.

MAIKEN: DET LUKTER IKKE SÅ VONDT NÅ SOM SIST GANG.

ANDERS: JO DET LUKTER SÅ VONDT!

NADJA: JEG SYNES DET LUKTER VONDERE. KANSKJE DET ER FARLIG?

*PAPIRET SOM NOEN HAR
PUTTA OPPI KAN VI SE
MEN DET BLIR BRUNERE
ALLEREDE.*

29. JANUAR (16 UKER)

DET VAR SKIDAG. DA GLEMTE VI FLASKENE.

IRIS SIN GJETTING NUMMER TO GIKK UT I DAG. HUN TOK FEIL.

5. FEBRUAR (17 UKER)

JØRGEN TK: BLADENE HAR BLITT BRUNE. NEDERST I FLASKA HAR DET BLITT JORDETE. DET ER MER VANN. JORDA HAR BLITT NESTEN GRØNN. NOE SER UT SOM KONGLER.

KAROLINE: DET HAR BLITT SØLETE. DET ER NOE SOM LIGNER PÅ PAPIR. GRESSET ER HELT MØKKETE. NOE SER UT SOM SJOKOLADEMELK I BUNNEN.

VI TROR AT ALIDA OG KAROLINE TOK FEIL I DEN NYE GJETTINGA SI, FOR DET ER IKKE JORD ENNÅ.

12. FEBRUAR (18 UKER)

KRISTINA: BLADET HAR FÅTT NOE HVITT PÅ SEG IGJEN. DET ER LITT VANN. SOPPEN ER BRUN. MEN DET ER VANSKELIG Å SE AT DET ER SOPP SÅ DET ER DET KANSKJE IKKE. MEN JEG TROR DET. DET ER NOE SVART OGSÅ, MEN DET VET JEG IKKE HVA ER. SÅ SER JEG IKKE MER.

MAIKEN: SOPPEN ER SVART OG HVIT. HVIS DET ER SOPP. BLADENE ER SVARTE ELLER BRUNE. VANNET HAR KOMMET. ALT SER KLINETE UT. SOM EKKELT GØRR. DROPSET TIL MINA ER SVART.

KRISTINA: DET LUKTER EKKELT.

MAIKEN: DET LUKTER NESTEN BENSIN.

JØRGEN T: DET LUKTER GØRR.

MATHIAS: FISKETRYNE

JØRGEN TK: FISK

MARIA: RÅTTENT GØRR

FRIDA, KAROLINE OG ALIDA: DET LUKTER BÆSJ.
PREBEN: KLOAKKVANN!

TOMAS: KAN VI SKRU AV KORKENE HELT?

19. FEBRUAR (19 UKER)

NADJA: NÅ LUKTER DET KANSKJE IKKE LIKE VONDT, MEN DET LUKTER IKKE JORD SYNES JEG.

DENNIS: DET SER UT SOM SØLE-JORD.

VI ER USIKRE PÅ OM MINA OG MAIKEN HAR TATT RETT ELLER FEIL. NOEN SYNES AT DET ER JORD, MEN DEN ER LITT RAR. ALLE I KLASSEN BESTEMER AT DET IKKE ER FERDIG JORD.

27. FEBRUAR (20 UKER)

ALIDA: DET ER JO NESTEN BÆSJ. BARE SVART OG SLIM.

KRISTINA: SOPPEN ER NESTEN SVART HVIS JEG SER DEN. DET ER JO BARE SØLE HER.

MAIKEN: JEG SYNES DET ER LITT JORD, JEG.

MINA: DET SYNES JEG OGSÅ. MEN FYSJ SOM DET LUKTER.

KRISTINA: DET ER SØLE OG BLADET HAR LITT HVITT PÅ SEG.

KAROLINE: DET LUKTER KLOAKK OG DET SYNES BÅDE JEG OG KRISTINA.

5. MARS (21 UKER)

I DAG SKAL VI SJEKKE INNHOLDET AV FLASKENE OG STUDERE DEM.

FOR Å GJØRE DET TRENGER VI SAKS TIL Å ÅPNE DEM. VI SKAL VÆRE I 5 GRUPPER SÅ DA TRENGER ALLE GRUPPENE EN TALLERKEN HVER, EN SKJE, EN PIPETTE OG PH-PAPIR. OG SÅ TRENGER ALLE SAMMEN ENGANGSHANSKER, FOR DETTE BLIR VELDIG KLINETE OG EKKELT TROR VI.

DET BLIR 3 GRUPPER SOM SKAL SJEKKE INNHOLD FRA DEN BLÅ FLASKA OG 2 GRUPPER SOM SKAL SJEKKE DET SOM ER I DEN RØDE FLASKA.

HEIDI ÅPNER FØRST DEN BLÅ FLASKA. NÅR HUN SKAL STIKKE SKJEA NEDI, BLIR DET SÅ EKKEL STANK AT HUN BEGYNNER NESTEN Å KASTE OPP. HELDIGVIS ER BASTIAN DER. HAN ER EN ANNEN VOKSEN. HAN KAN HJELPE HEIDI LITT TIL HUN SLUTTER Å VÆRE KVALM.

DE TRE FØRSTE GRUPPENE FÅR ALT SOM ER I DEN BLÅ FLASKA PÅ TALLERKNENE SINE. DE TO SISTE GRUPPENE FÅR DET SOM ER I DEN RØDE FLASKA. ALLE TAR MED SEG PLETTEN SIN PÅ GRUPPEBORDET SITT.

ALLE PUTTA HENDENE MED HANSKER OPPI JORDA OG SÅ SJEKKA VI OM VI KJENTE IGJEN NOE AV DET SOM VI HADDE OPPI NÅR VI LAGDE DEM.

DETTE ER UTSTYRET VI BRUKTE FOR Å UNDERSØKE.

VI ÅPNA DEN BLÅ FLASKA. DET LUKTA FÆLT!

VI SJEKKA ALT VELDIG NØYE ETTER SPOR.

VI TOK PRØVER MED PIPPETTER FRA VANNET OG FRA SØLA. SÅ SJEKKA VI PH MED PH-PAPIR.

NÅR VI HADDE STUDERT GODT PÅ ALT GRISET, MÅTTE GRUPPA FORTELLE TIL HEIDI HVA VI HADDE FUNNET UT.

GRUPPE 1, BLÅ FLASKE: JØRGEN TK, ALIDA OG PREBEN: VI KJENTE BLAD, JORD OG KANSKJE NOE SOM LIGNA PÅ KJEKS. VI TROR VI KJENTE LITT AV GODISHJERTET TIL MINA, MEN DET HADDE BARE GJØRMEFARGE OG NÅ ER DET IALEFALL MOST! VÅR GJØRME HADDE PH 8.

GRUPPE 2, BLÅ FLASKE: IRIS, MAIKEN OG TOBIAS: VI KJENTE IKKE IGJEN NOE AV DET VI HADDE PUTTA OPPI. MEN DET VAR BLADER. DEN HADDE PH 8.

GRUPPE 3, BLÅ FLASKE: JØRGEN T, KAROLINE, MARIA OG TOMAS: DET VAR BARE JORD OG BLADER OG PH PAPIRET VAR 8.

GRUPPE 4, RØD FLASKE: MINA, FRIDA OG ANDERS: DET VAR BLADER OG GRESS OG DET SÅ UT SOM SØLE OG JORD. DEN HADDE PH 9. VI TRODDE FØRST AT DET VAR 6, MEN DEN VAR IKKE GUL NÅR VI SÅ ETTER PÅ ESKEN, DEN VAR GRØNN. MATHIAS SÅ DET OGSÅ.

GRUPPE 5, RØD FLASKE: MATHIAS, KRISTINA, NADJA OG DENNIS: VI KJENTE IGJEN BLADER. VI SYNES DET HADDE KOMMET LITT JORD, MYE SØLE OG LITT BLADER. VÅR HADDE PH 9 OG DET ER VI SIKRE PÅ SELV OM JØRGEN OG DEM IKKE FIKK DET SAMME PÅ BLÅ.

12. MARS (22 UKER)

ALIDA OG MINA: DET ER BÆSJ DER. DET LUKTER BENSIN. DET HAR KOMMET SÅ MYE VANN AT DET SER UT SOM LIM OG SLIM OPPI DER. DET VAR IKKE SÅ MYE VANN DER FØR, VAR DET? ALT SER BARE LIKT OG BRUNT OG EKKELT UT. DET ER SLIMETE BLADER OG VANN VI EGENTLIG SER.

19. MARS (23 UKER)

FRIDA: DET ER VELDIG MYE SØLEVANN OPPI OG BLADER.

MARIA: ALT ER BRUNT. VI KAN IKKE SE FORSKJELLEN PÅ NOE. DET VET VI SIDEN VI TOK OPP ALT AV FLASKENE.

26. MARS (24 UKER)

IRIS: JEG SYNES IKKE DET LUKTER SÅ MYE VONDT SOM FØR.

MATHIAS: JEG SYNES NESTEN DET ER JORD OPPI HER NÅ.

ANDERS: DET SYNES JEG OGSÅ, MEN DET ER MYE VANN I BUNNEN OG VELDIG MYE BLADER.

PREBEN, TOMAS OG JØRGEN TK SYNES OGSÅ AT DET MÅ VÆRE JORD NÅ SELV OM DET ER LITT FOR VÅTT OG LITT MYE BLADER. MEN ALT DET ANDRE ER JORD.

KAROLINE, MINA, KRISTINA OG MAIKEN SYNES AT DET ER FOR MANGE BLADER OG DESSUTEN LUKTER DET IKKE JORD SÅNN SOM JORD SKAL LUKTE.

2. APRIL (25 UKER)

SIDEN VI VAR PÅ DYNGA PÅ MANDAG, VET VI AT DET SOM ER I FLASKENE VÅRE NÅ ER JORD. VI VET OGSÅ AT DENNIS TOK RETT NÅR HAN GJETTET ANDRE GANGEN. DET VAR NOEN ANDRE OGSÅ SOM NESTEN TOK RETT OG DET VAR JØRGEN T., JØRGEN TK., MARIA, TOMAS OG FRIDA. DE SOM HADDE GJETTET MYE LENGDER VAR PREBEN, ANDERS, KRISTINA, MATHIAS OG TOBIAS. KANSKJE JORDA HADDE BLITT FIN OG TØRR HVIS VI HADDE VENTET SÅ LENGE OG HATT DEN I FLASKENE? DET VET VI IKKE FORDI VI IKKE HADDE LAGET NOK TIL Å GJØRE ALLE FORSØKENE VI VILLE.

VI VIL AT DET SKAL SE MER UT SOM JORDEN UTE PÅ PLENEN. VI HAR DERFOR BESTEMT AT VI SKAL GJENNOMFØRE FORSØKENE VI SNAKKET OM FORRIGE UKE. SÅ SKAL VI LA JORDEN STÅ MED DE FORSKJELLIGE FORSØKENE TIL ETTER PÅSKEFERIEN. DA KAN VI SE HVA SOM BLIR BEST.

VI DELER JORDA I DEN RØDE FLASKEN I 5 PRØVERØR, OG JORDA I DEN BLÅ FLASKEN I

5 ANDRE PRØVERØR. SÅ MERKER VI DEM MED TALL I DEN FARGEN DET VAR PÅ FLASKENE DE HØRTE TIL. MINA SKAL KLIPPE ALLE KVISTENE SOM ANDERS OG FRIDA HENTA UTE.

MINA KLIPPER KLAR SMÅ KVISTER TIL Å HA I NOEN AV RØRENE.

JØRGEN T GJØR KLAR MED SNØ OPPÅ JORDA VÅR I RØRET.

DETTE ER RØRET:	DETTE ER HVA VI HADDE OPPI:	DISSE HAR ANSVARET:
RØD 1	VÅR JORD OG SNØ	PREBEN OG NADJA
RØD 2	VÅR JORD OG COLA	IRIS OG DENNIS
RØD 3	VÅR JORD OG SMÅ KVISTBITER	MARIA OG MAIKEN
RØD 4	BARE VÅR JORD	ALLE
RØD 5	BARE VÅR JORD	ALLE
BLÅ 1	VÅR JORD OG SNØ	JØRGEN T OG KRISTINA
BLÅ 2	VÅR JORD OG COLA	FRIDA OG MATHIAS
BLÅ 3	VÅR JORD OG SMÅ KVISTBITER	TOBIAS OG TOMAS

BLÅ 4	BARE VÅR JORD	ALLE
BLÅ 5	BARE VÅR JORD	ALLE

HER ER HVA VI PUTTA OPP I RØRENE FORDI VI VILLE PRØVE Å FÅ JORD SOM UTE PÅ PLENEN. DET SKAL STÅ I DISSE RØRA TIL ETTER PÅSKEFERIEN.

HER ER RØRENE KLARE OG MERKET. SÅNN SKAL DE STÅ TIL ETTER PÅSKEFERIEN. DA VET VI HVA SOM ER LUREST!

9. APRIL (26 UKER)

PÅSKEFERIE

16. APRIL (27 UKER)

I DAG KIKKA VI NØYE PÅ RØRENE. VI TOK UT ALT FRA ALLE RØRA OG LA DEM I SMÅ HAUGER PÅ EN TALLERKEN. ALLE HAUGENE FRA DEN BLÅ FLASKA PÅ EN OG ALLE HAUGENE FRA DEN RØDE FLASKA PÅ EN ANNEN. SÅ SAMMENLIGNA VI. HEIDI SPURTE DE SOM HADDE ANSVAR FOR RØRET OM DE SYNES DET VAR LURT DET VI HADDE PUTTA OPPI. DETTE SÅ VI:

RØD 1: PREBEN OG NADJA: DET VAR IKKE LURT MED SNØ. DET BLE ENDA MER SØLE DET.

RØD 2: DENNIS: NEI, DET VAR IKKE LURT, FOR JEG SYNES IKKE DET BLE NOE ANNERLEDES.

IRIS: JEG SYNES DET VAR LURT MED COLA, MEN JEG VET IKKE HVORDAN JEG SKAL SI HVORFOR.

RØD 3: MARIA: JA, DET VAR LURT MED KVISTER FOR NÅ SER DET UT SOM DET ER BEDRE JORD.

MAIKEN: JA, NÅ SER DET UT SOM JORD OGSÅ.

RØD 4 OG 5: ANDERS: DET VAR SÅNN PASSE LURT. DET BLE BEDRE JORD ENN NOEN ANDRE, MEN DET VAR BEST PÅ DEN MED KVISTENE SOM VAR 3.

KAROLINE: JEG SYNES OGSÅ DET VAR LURERE MED KVISTER ENN INGENTING, MEN HELLER INGENTING ENN SNØ OG COLA.

BLÅ 1: JØRGEN T: NEI DET VAR IKKE LURT MED SNØ. DET BLIR SØLE ISTEDENFOR.

JØRGEN TK: NEI, DET VAR IKKE LURT FOR DET BLE ALT FOR SØLETE.

BLÅ 2: FRIDA: NEI, DET VAR IKKE LURT MED COLA. DET BLE LITT MER SØLETE. SELV OM DET VAR JEG SOM FANT PÅ DET. DET KOM INGEN DYR.
MATHIAS: JEG SYNES DET VAR SÅNN PASSE LURT. MEN DET LUKTER VELDIG VONDT.

BLÅ 3: TOBIAS: JA, DET VAR LURT MED KVISTER. NÅ BLE DET ORDENTLIG JORD.
TOMAS: DET SYNES JEG OGSÅ. DETTE VAR BEST.

BLÅ 4 OG 5: MINA: JEG SYNES DET BLE BEST HER NÅR VI IKKE GJORDE NOEN TING, MEN BARE VENTET.

ALIDA: JEG SYNES HELLER VI BURDE GJORT MER. KVISTER ELLER NOE.

HER ER JORDPRØVENE VI SAMMENLIGNA.

ETTER AT VI HADDE SAMMENLIGNA OG BLITT ENIGE OM RESULTATET, PUTTA VI ALL JORDA I ET GJENNOMSIKTIG GLASS. NÅ SKAL V RISTE GODT HVER DAG NÅR VI ER PÅ SKOLEN I TO UKER. VI HAR BLANDA I LITT KAKTUSJORD, FOR DET TROR VI BLIR BRA. OM TO UKER SKAL VI SÅ NOE I JORDA VÅR OG SE OM DET GROR.

*HER RISTER MINA PÅ
GLASSET VÅRT MED
FERDIG JORD. VI SKAL
BARE HA LOKKET PÅ
NÅR VI RISTER. ETTERPÅ
TAR VI DET AV SÅ JORDA
FÅR LUFT.*

DETTE HAR VI FUNNET UT PÅ INTERNETT OG I BØKER:

VI PRØVDE Å SØKE PÅ INTERNETT. ALLE MÅTTE GÅ PÅ "GOOGLE" OG SÅ SKRIVE: "LAGE JORD", I DET HVITE FELTET. NÅR VI HADDE GJORT DET, KOM DET OPP NOEN STEDER DER VI KUNNE SE HVORDAN VI KAN LAGE JORD UTE I HAGEN. SIDEN VI SKULLE LAGE I FLASKER BLE DETTE VELDIG VANSKELIG. VI SYNES OGSÅ DET VAR VANSKELIG Å KUNNE LESE NOE DER. ALLE BLE LITT UTÅLMODIGE EGENTLIG, SÅ HEIDI BESTEMTE AT VI SKULLE FÅ REGNE MATTE PÅ DATAMASKINENE ISTEDEFOR.

UKA ETTERPÅ HADDE HEIDI MED SEG ET HEFTE SOM HETER: "JORD FABRIKKEN - KOMPOST I SKOLEN" I NATURFAGTIMEN. DET HEFTET HADDE HUN FUNNET PÅ INTERNETT. DET VI FIKK MED OSS FRA DET HEFTET VAR AT DET HADDE VÆRT LURT OM VI HADDE KVISTER OPPI KOMPOSTEN. VI LÆRTE OGSÅ AT DET FINNES TO TYPER

FORSKJELLIGE KOMPOST: VARM OG KALD KOMPOST. VI TROR AT VÅR KOMPOST KAN VÆRE VARM KOMPOST SIDEN DEN ER INNE OG DESSUTEN LUKKET INNE I EN FLASKE, MEN VI VEIT IKKE SIKKERT. IRIS HAR KOMPOST HJEMME, MEN HUN VET IKKE OM DEN ER KALD ELLER VARM. VI LÆRTE OGSÅ AT ALL MATSØPPEL OG ALL SØPPEL FRA HAGEN OG PLANTER KAN VÆRE I KOMPOSTEN. DET KAN KAFFEPULVER SOM ER BRUKT OGSÅ GJØRE. DET ER MANGE DYR I KOMPOSTEN NÅR DEN BLIR LAGD I HAGEN. VI HAR INGEN DYR I VÅRE FLASKER. KANSKJE VI SKULLE HATT DET? NÅR MARKEN SPISER PÅ BLADENE BLIR DET HULLER I DEM. ETTERPÅ BÆSJER MARKEN UT IGJEN OPPI HAUGEN. DA BLIR BLADENE LIKSOM GJORT OM TIL JORD. HVIS DET ER MANGE DYR OG INSEKTER KAN DET FORT BLI MASSE JORD I STEDENFOR BLADER TROR VI.

VI MÅ SPØRRE LARS PÅ DYNGA OM VI KAN FÅ NOEN MARKER ELLER BILLER. DET HAR DE SIKKERT MANGE AV DER NÅR DE LAGER SÅ MYE JORD. VI FÅR NOK NOEN SOM DE HAR EKSTRA.

VÅRT BESØK PÅ SØPLEDYNGA:

VI KJØRTE TIL DYNGA OG BLE MØTT AV LARS. FØRST VAR VI INNE I ET ROM OG HAN FORTALTE AT VI IKKE MÅTTE RØRE NOE NÅR VI GIKK UTE. HVIS DET KOM MASKINER ELLER TRAKTORER, MÅTTE VI FLYTTE OSS OG VÆRE SAMLA OG HØRE PÅ HAN. VI HADDE MED DEN ENE FLASKA MED JORD OG VISTE TIL LARS. HAN SA AT VI MÅTTE RISTE PÅ FLASKA AV OG TIL OG AT DET MÅTTE KOMME INN LUFT NÅR VI SKULLE LAGE JORD.

HVIS DET BLE FOR TETT, SÅ RÅTNA DET OG STINKA.

DA KOMMER DET LUKTER VI IKKE VIL HA, OG DET BLIR FARLIGE GASSER.

HAN SA OGSÅ DET VAR LURT Å JUKSE LITT MED Å HA I LITT JORD, OG SÅ KUNNE VI KLIPPE OPP SMÅ KVISTER OG HA OPPI.

VI TRODDE AT BLADENE OPPI FLASKA SKULLE BLI TIL JORD FORT, MEN DET GJORDE DET IKKE. VI SPURTE HVORFOR DET GIKK SÅ SEINT, OG LARS SA AT GRESS OG BLADER GIKK SEINT FORDI DE ER SÅ VÅTE. DET VAR OGSÅ LETTERE Å LAGE JORD HVIS VI HAR STORE MENGDER. EI BRUSFLASKE ER LITT LITEN.

VI SPURTE OM VI KUNNE FÅ MARK ELLER BILLER AV HAN TIL Å PUTTE OPPI FLASKA VÅR. HAN SA VI SKULLE LETE OM VI FANT NOEN NÅR VI KIKKET NÆRMERE UTE ETTERPÅ, MEN HAN TRODDE IKKE DET GIKK Å FINNE NOEN NÅR DET VAR SÅ KALDT. HAN TRODDE HELLER IKKE AT DET VAR NØDVENDIG Å HA DET OPPI, MEN SYNES VI VAR LURE TIL Å FINNE PÅ DET OG SA AT DET KANSKJE KUNNE GÅ FORTERE DA. VI FANT INGEN MARKER ELLER NOEN DYR UTE, SÅ DET KAN IKKE BLI MED I FORSØKET VÅRT.

VI HAR MÅLT PH-EN I FLASKENE PÅ SKOLEN. DEN VAR 8 -9.

I DE STORE HAUGENE MED JORD PÅ DYNGA VAR PH-EN DEN SAMME SOM HOS OSS. LARS SA "DERE ER PÅ RETT VEI" OG AT DET NÅ VAR BLITT JORD I FLASKA. DET TOK OMTRENT 4 MÅNEDER Å LAGE JORD PÅ DYNGA. DE SNUR OFTE PÅ HAUGENE MED MASKINER FOR Å FÅ LUFT INN.

DA VI VAR UTE OG SÅ PÅ HAUGENE MED DET SOM KULLE BLI JORD OG DET SOM VAR FERDIG JORD, SÅ KRISTINA AT DET VAR PLASTPOSER DER. DET ER FORDI FOLK SOM LEVERER KVIST OG SLIKT PÅ DYNGA IKKE SORTERER GODT NOK.

VI GIKK RUNDT OG FIKK SE ALT DE SAMLA INN PÅ DYNGA OG HVA DE GJORDE MED DET. NESTEN INGENTING BLIR IGJEN DER. DET BLIR SENDT RUNDT OMKRING FOR Å BRUKES TIL NYE TING.

LARS SA DENNE SETNINGEN VELDIG OFTE: "... OG DET KAN BRUKES EN GANG TIL!"

PÅ DYNGA KOKER MATSØPLA INNI HAUGEN AV SEG SELV NÅR DEN BLIR TIL JORD. VI SÅ AT DET KOM RØYK UT, SELV OM DET VAR 0 GRADER UTE DEN DAGEN.

VI FIKK LOV TIL Å KJENNE PÅ JORDA SOM VAR FERDIG. VI KUNNE KJENNE AT DEN VAR LITT VARM. LARS TOK LITT AV DEN JORDA OG PUTTET OPPI FLASKA VÅR SOM VI HADDE MED, MEN HAN KLARTE IKKE Å FINNE NOEN MARK ELLER BILLE TIL OSS.

Dette har jeg funnet ut

HER ER RESULTATENE VÅRE:

HYPOTESE 1.

MATSØPLA VÅR BLIR TIL JORD AV SEG SELV FORDI DEN RÅTNER.

JA. DENNE HYPOTESEN STEMMER. VÅR SØPPEL RÅTNA.

MINA: VI VET DET FORDI NÅR JORDA RÅTNER OG DA LUKTER DET VONDT.

TOBIAS OG ANDERS: VÅR LUKTA GANSKE FÆLT.

IRIS: JA, DEN RÅTNA.

NADJA: MEN VI KUNNE HA GJORT SÅNN AT DEN IKKE RÅTNA. DET HADDE BLITT BEDRE HVIS VI HADDE PUTTA MER HULL I FLASKA.

JØRGEN T: JA, DA HADDE DEN FÅTT MERE LUFT.

DENNIS: SÅ KUNNE VI HA TATT AV HELE KORKEN.

IRIS: OGSÅ RISTE MYE.

MATHIAS: DEN RÅTNE LUKTA ER GASS. MEN JEG HUSKER IKKE HVA GASSEN HETER. DEN ER FARLIG.

HYPOTESE 2.

MATSØPLA VÅR BLIR TIL JORD HVIS VI PUTTER DEN SAMMEN MED JORD OG GRESS OG BLADER SOM ER UTE OM HØSTEN.

MINA: DET ER IGJEN BARE BLADER FORDI DE FORSVINNER SIST.

TOBIAS: DE ER STØRRE ENN DET ANDRE.

NADJA: FORDI DET IKKE ER MATSØPPEL, MEN NOE SOM NESTEN LEVER I NATUREN.

PREBEN: DET ER EGENTLIG IKKE LURT MED BLADER. FOR DET GÅR VELDIG SEINT.

MAIKEN OG MARIA: NEI. MEN DET ER EGENTLIG IKKE LURT MED GRESS HELLER. FOR AT DET GÅR LIKE SEINT.

JØRGEN TK: MEN DET ER LURT MED JORD.

FRIDA: JA, FOR DA BLIR DET FORTERE JORD.

JØRGEN T.: DET GÅR FORTERE HVIS DET ER MYE. MASSE MATSØPPEL OG MASSE FERDIG JORD. DET SMITTER PÅ EN MÅTE DA.

HYPOTESE 3.

DET BLIR JORD AV MATSØPLA HVIS VI VENTER LENGE OG SÅ LEGGER SNØ OVER SOM TINER.

NEI, DETTE STEMMER IKKE HELT. DET ER FORDI UNDER SNØEN BLIR ALT BARE FROSSENT OG KALDT NESTEN OG DA SKJER DET IKKE MYE PÅ LENGE.

JØRGEN T: DET STEMMER IKKE FORDI DET BLIR VANN OG DA BLIR DET MER SØLETE I STEDENFOR JORD.

NADJA: DET ER IKKE MER LURT MED SNØ. DET ER BARE LUFT OG TID SOM SØPLA VÅR TRENGER.

ENDELIG KONKLUSJON:

VI HAR FUNNET UT AT VI KAN LAGE JORD I FLASKER I VINDUET PÅ SKOLEN. DET ER TO MÅTER Å LAGE JORD PÅ: MED LUFT OG DA BLIR DET FIN JORD OG GÅR MYE FORTERE OG LUKTER IKKE VONDT. DET HETER NEDBRYTNING. DET ER DET DE GJØR PÅ ORDENTLIG PÅ SØPLEDYNGA. DEN ANDRE MÅTEN ER UTEN LUFT. DA RÅTNER ALL MATSØPLA TIL SLUTT. JORDA BLIR MER SOM SØLE OG DET LUKTER VONDT HELE TIDEN. NÅR DET LUKTER VONDT ER DET FORDI DET BLIR LAGD GASSER. EN AV GASSENE HETER METANOLGASS. DET ER DEN SOM LUKTER ALLER MEST. DET ER EN FARLIG GIFTGASS. HVIS DET BLIR MYE AV SÅNN GASS SÅ DØR PLANTER OG DYR. MENNESKER BLIR SYKE OG GALE AV METANOLGASS. HVIS DET BLIR MASSE AV DEN GASSEN KAN JORDKLODEN OGSÅ BLI SYK.

NÅR VI SKAL LAGE JORD ER DET LUREST Å LAGE MASSE OG IALLEFALL IKKE SÅ LITE SOM I EN FLASKE OG IKKE I EN FLASKE HELLER. DE PÅ DEN FORSKERFABRIKKEN VAR IKKE SÅ LURE. VI TROR KANSKJE DE IKKE HELLER HAR FÅTT JORD I FLASKENE SINE UTEN Å FORURENSE VERDEN.

DEN ALLER BESTE JORDA BLIR TIL NÅR DET ER SMÅ KVISTER SOM DU BLANDER INNI. DA BLIR DET MASSE LUFT FOR SØPLA TIL Å FORVANDLE SEG TIL JORD. DET ER IKKE LURT Å HA BLADER OG GRESS INNI HVIS DET SKAL GÅR FORT FOR DE HAR SÅ MYE VANN I SEG. LUFT, SOM HETER OKSYGEN OG Å RISTE ER DET VIKTIGSTE.

NYE HYPOTESER:

DET ER MANGE TING VI IKKE FIKK PRØVD SIDEN VI LAGDE SÅ LITE JORD OG SÅ TOK DET SÅ LANG TID Å LAGE DEN. DERFOR HADDE VI IKKE TID TIL Å LAGE ENDA MER Å PRØVE. NÅ KAN VI GANSKE MYE OM JORD KANSKJE. HVIS VI SKULLE HA GJORT OMIGJEN ER DETTE DET VI TROR:

- VI TROR AT DERSOM VI HADDE HATT LITT MINDRE ENN HALVE FLASKENE MED FERDIG JORD OG SÅ HADDE VI KLIPPET MANGE KVISTER OPPI OG SÅ LAGT OPPI MAT-SØPLA VÅR, DA HADDE DET BLITT JORD PÅ BARE 10 UKER.
- VI MÅ RISTE FLASKENE HVER GANG VI SJEKKER DEM HVIS VI VIL AT JORDA SKAL BLI BLANDET OG IKKE FÅ SÅ MYE SØLEVANN I.
- VI MÅ IKKE TAPE FAST TOPPEN AV FLASKENE IGJEN HVIS VI VIL LAGE JORD FORTERE. NÅR DET BLIR FOR TETT LAGER VI METANOLGASS SOM ER FARLIG OG LUKTER VONDT. DA RÅTNER MATEN ISTEDENFOR Å FORVANDLE SEG TIL JORDA VI VIL HA.
- DET BLIR FORTERE OG BEDRE JORD HVIS DET ER DYR OPPI. MARK, BILLER OG SÅNNE TING.

OM Å VÆRE NYSGJERRIGPER:

ALLE I 1. KLASSE SYNES DET HAR VÆRT GØY Å VÆRE NYSGJERRIGPER. VI SYNES DET ER GØY Å LÆRE Å LAGE JORD OG Å GJØRE DET. KLASSEN ER ENIGE OM AT ALT VI HAR GJORT HAR VÆRT GØY, BORTSETT FRA AT DET LUKTA FORFERDELIG!

Fortell til andre

VI SKAL GI RAPPORTEN VÅR TIL:

- BIBLIOTEKET PÅ SKOLEN
- FORELDRENE VÅRE
- SENDE EN TIL LARS PÅ SØPLEDYNGA
- LEVERE RAPPORTEN VÅR TIL NYSGJERRIGPER

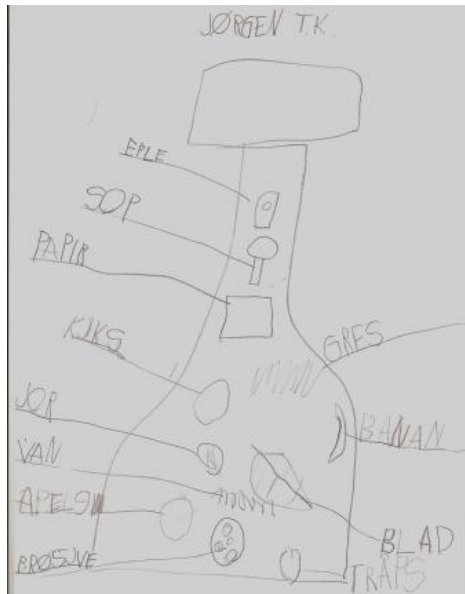
ILLUSTRASJON AV FLASKEN

FRA EGEN SKRIVELOGG

ILLUSTRASJON FRA UTFORSKING

ILLUSTRASJON FRA UTFORSKING 2

ILLUSTRASJON AV FLASKEN

FRA EGEN SKRIVELOGG

SØLE
VAN
BLADE-ER
VITØMUGENT
~~ØØØ~~ API-FLASKEN
SØLA

ILLUSTRASJON FRA UTFORSKING

ILLUSTRASJON FRA UTFORSKING 2

